НОВАК ЂОКОВИЋ, ОД САМОРУШЕЊА ДО ПОНОВНОГ ОСВАЈАЊА ВРХА

Прст на чело, повратак на Пут

Није страшно изгубити меч, турнир или прво место на светској листи. Порази су нам понекад потребнији, и кориснији, од победа. Али узнемирујући је и мучан начин на који се све то догађало, то Новаково упорно саслуживање у рушењу самог себе. Још једном се показало да он као банална њуејџовска лутка, потонула у глобалистички кич, нема шампионску снагу. И да је опасно поигравати се са благословима. Само утемељен у сопству, свестан ко је, шта је и зашто је, свестан „чијим кораком корача", он је јединствен. Сам на врху. И вратиће се на своје место

Пише: Богдан Десница

Новак Ђоковић остварио је још један невероватан резултат, можда најтеже остварив од свих досадашњих: срушио је Новака Ђоковића. За само шест чудних месеци. Кад се неко такве величине и снаге толико труди, макар и у негативном подухвату, не може да не успе.

Није се догодило ништа страшно. Чак и највећи занесењаци знају да се у животу не може само побеђивати и да су нам понекад порази потребнији, и кориснији, од победа. Па и тих Марејевих неколико стотина бодова предности, реално мање од двеста, већ на Завршном мастерсу у Лондону могу нестати, као да нам се причинило. *Али узнемирујући је и мучан начин на који се све то догодило.*
То Новаково упорно, повремено врло тврдоглаво, саслуживање у рушењу самог себе.

Ових дана многи се баве тениским и таблоидним аспектом те ствари. Соле памет Новаку Ђоковићу, као да су га они, својим знањем и радом, довели на врх света. Вире кроз кључаоницу, лове шта он једе, са ким спава, ко му шета куче а ко жену, производе афере за испране мозгове. Истина, и из велике даљине види се да Новак од јуна не тренира довољно, равнодушан је и без жара, у сталном забашуривању и бекству од огледала. Као под лаком, али непрестаном омађијаношћу. Оправдано одсутан из сопственог живота. Чини ствари у којима је и Вајди и Бекеру непријатно да учествују. Као зналци и искусни људи, и као пријатељи, они месецима стрпљиво сачекују да се Новак прене и дозове к себи. Тешко је тренирати некога ко се такмичи у највишем рангу, а објављује да му није циљ да побеђује. Из пукотина које је Новак направио у свом тиму, очигледно, почела је да надолази нелагода и хладноћа, да нараста размагнетисаност. Ако неко мисли да је изванредни Миљан Амановић, Новаков кум и један од кључних сарадника већ десет година, лако одболовао **Новаково летовање у Хрватској** на двадесету годишњицу Изгона Срба из Крајине – онда тај не зна ништа о крајишким Србима. Миљан је Србин из Книна и у том Изгону отето му је све што је чинило његов дотадашњи живот и свет.

Али све ово су само последице неких дубљих поремећаја, много далекосежнијих и опаснијих, поготову за човека који представља оно што представља Новак Ђоковић. Није овде реч само о вештини и снази ударања лоптице. Да јесте, ми се тиме не бисмо бавили, а неки други људи само би променили тип у кладионици, па мирна Бачка и Марбеља.

ЈЕДНА МУЧНА ПРЕТПОСТАВКА

Није и не може бити искључено да је неко из мрачних структура светске моћи, у знаку новца и других демонија, „дискретно поручио” Новаку Ђоковићу да мало олади. По мерилима те структуре, његово вишегодишње харање светским тенисом учинило је скоро незанимљивим такмичење у том спорту, важном елементу у индустрији забаве и спортског шоу-бизниса, у којем се врти огроман новац. Нема потребне динамике ако први на листи има више бодова него други и трећи заједно. А тако је у светском тенису било током целе 2015. и у првој половини 2016. Поврх тога, са њиховог становишта, тешко је сварљиво да у том спорту – „тако ексклузивном и западном” – годинама влада један Србин и православац, Словен и Балканац.

Верујемо да би Новак, лично, одбио тако нешто, али има индиција да је таква „добронамерна препорука” могла доћи преко некога из најближег окружења, каналом на који је он осетљив до крајње мере.

Ако ова спекулација, ова мучна претпоставка, има икаквог основа, било би поштено да Новак пронађе начин и некако нам то да до знања. Да се више не залуђујемо ни ми, милиони људи који га воле и поштују и подржавају, *народ*. Засад, сматраћемо немогућим да је он сам, свесно, пристао да кључеве своје тврђаве преда у неке туђе руке, да исфингира пад и повуче се без борбе на неко време.

Ту долазимо до оног средишта приче које нас занима. Како је и зашто Новак Ђоковић за само шест месеци срушио Новака Ђоковића, својеручно и својеглаво, и то док је био недодирљив на крову света? Британски медији у више раздобља водили су против Новака прави специјални рат, као да је реч о непријатељској држави а не једном узорном спортисти планетарног формата, али су у праву када, попут *Дејли мејла*, тврде да је он сам био
„архитекта сопственог неочекиваног пада”
.

ПРЕУМЉЕЊЕ И ДРУГЕ ЗАМКЕ

Само Новак Ђоковић зна шта се заиста збива у његовој глави. Или би требало да зна. Но јасно је сваком „ко има очи” да код њега половином 2016. кулминира велика конфузија, која повремено заличи на право преумљење. О узорцима и дубини засад само слутимо. Да ли је реч о контраиницијацијском дејству на њега, духовној слабости, лошим подстицајима из најближег окружења, недовољној идеолошкој писмености, одсуству разумевања сопствене улоге и симболике? Да ли је подлегао мистификацији званој „Ролан Гарос” и превише најубојитијих карата у овој години ставио на то, а онда, најзад га освојивши, напросто остао без отпора тамо где је гурао свом силином и тако изгубио равнотежу, упао у „победнички вакуум”? Да ли се због тога затетурао и посегнуо руком за погрешним стварима, у намери да се придржи? Или је, како звучи најреалније, од свега тога било помало?

У сваком случају, Новак Ђоковић је запрепашћујућом брзином и лакомисленошћу иступио из сопствене улоге и судбине. За само неколико месеци потпуно је релативизовао, довео у питање или срушио све кључне постулате који су га одвели на врх.

Он, „планетарни херој”, „Action Man”, „Рука Више Правде”, „православни ратник чији се победнички крик пролама над долинама”, застрашујуће брзо и олако претворио се у дезоријентисану и баналну њуејџовску лутку, потонуо у глобалистички кич најнижег реда. Чак је и свој дивни препознатљиви поздрав звани *храбро срце* (пест деснице на прсима јуначким) преконвертовао у сентименталистичко њуејџовско *срце на длану*. Цветићи, лептирићи, водимо љубав а не рат, човечуљак у хармонији са мрављом васионом, лична срећа као највиши идеал, тандара мандара.

Он, православни Србин из Београда, коренима са Косова и из Старе Херцеговине, он који је стално помињан у светогорским молитвама, напрасно је заборавио да је *Љубав & Мир* сам Христос, а не расходовани тенисер Пепе Имаз. Пепе је можда добар човек и другар, занимљив организатор психодрамских радионица са рекетом и микрофоном, фасцинантан за слуђене гимназијалце који су читали Фројда и чули понешто о будизму, али у питањима духовним и душевним (психолошким) он је само талентовани импровизатор, чак шарлатан. *Љубав и Мир* није отрцана њуејџовска досетка, још један пластиканер американизма, глобалистичка бижутерија, него сама срж Распетога, Сина Бога Живога. Ако крштен човек, и то с таквим благословом какав је на себи имао Новак, почне да Љубав и Мир тражи изван Христа, онда са њим нешто крупно није у реду. Да је отишао на Свету гору, тихо, без

медијског циркуса и друштвених мрежа брбљања и воајеризма, имао би ко да му то објасни и насели мир у његово срце. У Марбељи не. У Марбељи је он, аутоматски, део маркетинг-плана и мање је пожељан ако је јак и стабилан, са чврстим упориштима у себи и наслеђу из којег је никао.

Чак и карикатурални западњачки хинду-будизам, за чијим елементима је непотребно и непосвећено посегнуо, у Новаковој поставци стоји натрашке. Изворно, то је прво вера (метафизика), потом филозофија, најзад једна од техника јоге и медитације. Циљ технике је да припреми човека за кристале филозофије и отвори му вертикалне путеве у вери (метафизици). У њуејџовској инстант варијанти које се машио Новак, то је „само техника", „начин смиривања, усредсређења и удубљивања, метод обнављања изнутра". Али сви видимо да Новак, након првих великих дестабилизација, ту више није у техници него у покушаној филозофији, а ускоро би могао бити, авај, и у таквој вери, плитко мишљеној и туђој. Не може се ту усвојити једно без осталог двога, чак и ако се у све то уђе на споредна врата.

А шта ће то Новаку Ђоковићу? Да ли је икада уистину потражио такве елементе и одговоре у свом наслеђу, где би их добио без икаквих замки, контрадикција и помодности? Да ли је заиста упознао дубину и моћ православне мистичне молитве, технике смиривања и усредсређења, искључивања опсене и врвежи света, начин исхране и начин живота који све то доводе у склад? Није, али много тога чинили су други уместо њега. Имао је ту врсту највише заштите. Примио је благослов и задивљујуће га носио до јуна 2016.

ДЕЗОРИЈЕНТИСАНОСТ И ЛУТАЊЕ

Промена се догодила и постала видљива на свим нивоима ствари. Медијска мистификација звана „неосвојиви 'Ролан Гарос'", и коначно „освајање неосвојивог", допринели су да нешто кврцне у Новаковој глави. Набујала је илузија да се нешто завршило и да нешто друго почиње.

Новак Ђоковић, шампион каквог дотад није било, који треба светским тенисом и медијским простором да влада још (рецимо) пет година, престаје да тренира са посвећеношћу самураја и племенитог ратника. Нема више ватре у срцу, одлучности у погледу, „крика над долинама". Чили убојитост у десници. Престаје да се „крсти и србује", све је мање духовит, све несигурнији у себе. Све мање тражи решења, све више изговоре. У изјавама више није речит и ефектан. Почиње да расипа глобалистичке фразе и баналности. Наједанпут, слушајући њега, чујемо Паола Коеља кроз уста Ане Ивановић, са аеробик-дидактичношћу Џејн Фонде и вегетаријанством као филозофијом будућности. „Мој приоритет је да будем срећан." „Више ми није циљ да побеђујем него да уживам на терену." До тривијалности инсистира на стварима које се код нормалних људи подразумевају. „Важнија ми је породица од тениса." „Мој приоритет је мој син." (И мој приоритет су моја тројица, али то не значи да сутра нећу ићи на посао. Напротив.)

Дезоријентисан је и лута. Никада није више причао о љубави и миру а на терену био нервознији и немоћнији. Цепа одећу са себе, као подивљао. Потпуно несвојствено, не држи се као господин. Плаче на терену, јетко се свађа и прегања са судијама, превише пажње обраћа на публику, брбља и претвара свој узорни живот у нижеразредну сапуницу, редовније храни воајере на друштвеним мрежама него што тренира. Допушта себи ствари које, на пример, господствени Федерер никада не би. Никада није више причао о „изградњи личности" (код Пепеа) а био блеђи безличнији. Никада није више диванио о њуејџ формулама здравља а чешће се повређивао и пренемагао о умору свог тела. На један бизаран начин као да је уживао у томе што се милиони људи пресеку на све што код њега заличи на болну гримасу.

Он који је и књигу објавио о томе како је мукотрпно дошао до скоро идеалне формуле у исхрани наједанпут све то ставља у страну и постаје *веганац*. Само пресно поврће и воће, Маја Волк, јеловник псеудобудистичких монаха. Нервира га кад се непросвећени Срби шале: „Ни Марко Краљевић није пред мегдан са Мусом Кесаџијом јео шаргарепу." Или кад бака Стана остави коментар испод текста о још једном његовом поразу: „Ноле, сине, једи меса. Снага на уста улази." Тврдоглав је и инати се са свима, иако су лоше последице тог новог заокрета у исхрани очигледне. Изгубио је десетак килограма, испијен је и блед, без некадашње силовитости. А та доскорашња слика снаге и припремљености је импоновала, у извесној мери и сама побеђивала противнике.

СКИНУО БЛАГОСЛОВ СА СЕБЕ

Нико у Новаковом најближем окружењу не разуме боље шта се са њим дешава од Срђана и Дијане, оца и мајке. И нико не чини за Новака потребније ствари од њих двоје, у потпуној тишини, са великим достојанством и посвећеношћу. Нису то ствари о којима треба јавно распредати, али вас уверавамо да су наши сарадници понечему од тога и лично присуствовали (рецимо у Њујорку, пред овогодишњи „Ју-ес опен”). Но управо отац и мајка у овом критичном раздобљу као да су код Новака стављени у други план, „у заграду”. Или су, схвативши шта се дешава и не успевши да га отрезне, сами имали потребу да не учествују. Видели смо их само на једном турниру. Нема их у Новаковом боксу, где су били неизоставни у време његовог великог успона и тријумфâ. То је симболички крупан податак, набијен слојевима значења, а мало ко га помиње изван трач оквира.

Сада долази најгоре од свега што је Новак учинио у овом бунилу и иступању из своје коже, улоге и судбине. Сви смо приметили да је он променио херојски поздрав (један од заштитних знакова његове владавине светским тенисом) и ушао у њуејџовске стереотипе, потонуо у глобалистички кич. Али тек у Шангају, када је исцепао мајицу, схватили смо да је Новак скинуо са себе мали освештани крст од тисовине, који је добио на Светој гори 2009. и од тада непрестано носио. *Скинуо је са себе благослов*. Уместо тога, био је ставио неки привезак од аметиста, у складу са методама Пепеа Имаза. Вероватно несвестан шта чини,
извео је магијску и мистичку операцију
замене симбола
, са врло озбиљним последицама. Кратковидо и неразумно. Неколико недеља касније, после лавине бурних реакција у српској јавности, вратио је крстић и на „Инстаграму” поставио фотографије на којима се то види. На жалост, то није знак да се опаметио него ехо претходне неозбиљности. У свом садашњем окружењу он очито нема никога ко би га поучио
како се враћа скинути симбол и како се поново задобија благослов
.

Тај низ неразумних одлука и последичних пораза заокружује недавни мастерс у Паризу, на који одлази практично без свог тима. У његовом боксу седе само његов брат Марко и Марков психотерапеут-тренер Пепе Имаз, који је млађег Ђоковића пре коју годину „извадио из неке депресије”. „Искрено речено, не разумем тај егзибиционизам”, изјавио

је добри и искусни Никола Пилић. Када је требало да сви буду на окупу, да се мобилишу све снаге и збију редови, максимално подигне усредсређење, Новак је тражио да остане сам са овом двојицом који су, уз сво поштовање, безначајни у свету врхунског тениса.

Резултат знамо. После сто двадесет две недеље непрекидно, Новак није више први тенисер света. Успео је: срушио је Новака Ђоковића. За само шест чудних месеци.

ПОВРАТАК ПОД ЗАСТАВУ

Када се деси такво губљење нити, таква залуталост – и људима, и војскама, и државама – потребан је једноставан и одлучан *повратак првоначелима*. Принципима на којима си изградио оно своје најбоље и који те чине тиме што јеси. Као што каже Николо Макијавели: „Када усред битке настану губици и пометња и повлачење, постоји само један пут: сви под заставу!”

Потребан је *рез*.

Пред Завршни мастерс у Лондону, на којем би опет могао да се врати на прво место светске ранг-листе, од Новака стиже низ знакова да се такав *рез* код њега већ догодио. Опет је на окупу цео тим, у пуном саставу и капацитету. Времена није било довољно, али се очито радило добро, много боље него у протеклих шест месеци. Новак поново делује као **човек** **заинтересован за свој случај**. Враћа му се **хумор**, та његова звонка заиграност. Враћа му се сигурност у покрет и реченицу, чврстина у поглед, боја у лице. То су предуслови да му се врати и самопоуздање у главу, силина у десницу, победничко у психолошки код. Да опет „пусти руку и игра”. Почео је да подсећа

на Новака Ђоковића.

„Знам шта сам урадио у претходних десет година и никако не мислим да сам близу краја”, рекао је за лондонски *Ивнинг Стандард*. „И даље уживам у тенису и желим да се такмичим на врхунском нивоу. То је моја љубав, то сам ја. Док држим рекет, имам жељу да будем најбољи и осећам да сам спреман, и ментално и физички. Осећам се одлично и радујем се турниру. У Лондону ће учествовати осам најбољих играча на свету. Знам да ми је то последња прилика да ову годину окончам у великом стилу, како и доликује.”

Види се, настојао је да озбиљно **промисли и шта му се десило** после „Ролан Гароса”:

„Био сам заробљен на ничијој земљи. Мислим да ми је било тешко да се мотивишем после тога. Постоје периоди у каријери и животу када резултати нису онакви какве прижељкујете. Мислим да је то прилика да постанеш јачи, да седнеш и удахнеш дубоко. Када се не осећаш самоуверено и добро, онда мораш да учиш о себи. Неколико пута сам то већ урадио. И сада верујем у себе, верујем да могу да се вратим. (...) Сви се кроз живот суочавамо са лекцијама и проблемима после којих постајемо јачи. Морате да учите да радите на себи и биће боље. Морао сам да се вратим корак уназад да бих схватио шта треба да урадим и да бих могао да наставим.”

Како год да се оконча Завршни мастерс у Лондону, који почиње у дану кад завршавамо овај текст, Новак треба да истраје у повратку на сопствени пут. Резултати ће доћи. Ако не сад, у другој половини 2017. вратиће се на прво место.

Такође без обзира на резултат у Лондону, Новак треба да има озбиљног духовника. Свештено лице, са јаким даровима, довољно модерно и потпуно православно, дакле са богочовечанским хоризонтима. И треба, чим то буде могуће, да поново оде на Свету гору. Да искључи телефоне и фотоапарате, и да остане бар седмицу. Код старца Никодима у Кареји, чувара Испоснице светог Саве, обавезно да сврати. Хтели ми то да видимо или не, могли ми то да разумемо или не, Новак је већ својом позицијом истурен као громобран у олујно небо, као врх горски, и многе силе у њега ударају. У складу са тим, неопходна му је и висока духовна заштита. За физичку и техничку може се и сам снаћи.

Поред тога, Новаку би чешће требало да буде саговорник човек који има живо знање о идеологијама, култури и симболима, сакралној Традицији и српској идеји. Чак и да не жели, Новак бива читан и у таквим оквирима, излаган таквим искушењима, наоружан таквим значењима. Увек је тако било, па и данас. Неизоставни пар Ратнику је Учитељ. Професори језика су корисни, веома корисни, али нису довољни. Јер Новак управо ту прави огромну разлику и фасцинира свет етиком, менталном снагом и духовношћу „православног ратника". Иначе, постоје момци који јаче сервирају од њега, имају савршенији бекхенд и несаломивију дефанзиву. Као њујејџовска лутка он би био само један од многих одличних играча. Утемељен у сопству, свестан ко је, шта је и зашто је, свестан „чијим кораком корача", он је јединствен. Сам на врху. И вратиће се на своје место. **<**

Објављено: понедељак, 14. новембар 2016, 06:07h